

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1—.

TABOR izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18, uri z
daljino naslednjega dne ter stane
mesedno po postri D 10—, za ino-
zemstvo D 18—, dostavljen na do-
D 11—, na izkaznice D 10—
Inserati po dogovoru.

Naroda se pripravi TABOR.
MARIBOR, Jurčičeva ulica štev. 2.

TABOR

Leto: III.

Maribor, četrtek 11. maja 1922.

Številka: 107.

Pred razpadom velike antante?

Senzacija včerajšnjega dne je Lloyd Georgeova izjava, ki jo je objavil glavni urednik »Timesa« Steed. — Lloyd George se je v razgovoru z Barthoujem zelo ostro izrazil ter se more po njegovih izjavah smatrati, da je konec zvezne med Anglijo in Francijo. Velika Britanija meni, da ji je od sedaj naprej na prostoto dano, da si poišče drugih prijateljev. Lloyd George je baje tudi pristavljal, da mora skleniti z Nemčijo dogovor, tudi če se mora Anglija odreči svojim reparativskim zahtevam napram Nemčiji.

Lloyd Georgeova izjava bi bila epohalnega pomena, če bi res izražala mnenja velikega angleškega državnika in one politične javnosti, ki stoji za njim. Ni se čuditi, če je izvala velikansko senzacijo. Največjo — seveda v Franciji in Nemčiji. Francoske kroge je iznenadil Lloyd Georgeov radikalizem, ki ne odgovarja niti njegovemu temperamentu niti njegovemu diplomatičnemu distinktu. Nemčija je hiperna, skoraj instinkтивno občutila svojo moralno zmago. Prejeli antante, političen poraz Francije in morebiti celo zveza z Anglijo — ali še kateri premaganec lahko po treh letih obupanja in ponižanja zapisa v svoje aiale tako nepričakovani uspeh?

Izgleda, da je bila ta senzacija samo ballon d'essai in da situacija niti iz daleč tako nevarna. Mi smo včeraj objavili Chamberlainovo izjavo, ki jo je podal v angleški spodnji zbornici v imenu premierja Lloyda Georgea: »Tajmsova« vest je popolnoma izmišljena.

Kaj je na stvari? Znano je, da je časopis slovitega časopisnega kralja lorda Nortchiciffa, kateremu pripada tudi »Times«, že dalj časa v ostri borbi proti Lloydovi Georgeu. Morda je bila ta vest samo oster in bolesten sunek v nasprotnika, sunek, ki je imel že v načrtu preračunjen efekt! Ker pa je »Times« na glasu kot zelo dosten in resen list, kateri stoji preveč pod kontrolo javne občutljivosti, da bi si mogoč takoj dovoliti sunek v nasprotniku, ki je po svoji grobosti mogoč edino kje na vzhodu in jugu Evrope, in ker na drugi strani Lloyd George energično odklanja podatkovno množico, nastane vozelj, ki se v trenutku ne da razrešiti. Treba je počakati, da se kipeča tekčina nekoliko ustali, da pa vidimo, koliko je na nji čistega.

Prelom med Francijo in Anglijo bil največji dogodek izza sklepa veršajlskega miru. Anglija bi krenila svojo pot — kam? »Messaggero« je že pokazal smer, ki je edina mogoča, če se Anglija odpove svoji dosedanji mednarodni poziciji. To je angleško-italijansko-rusko-nemška zveza. V tem slučaju bi Anglija napravila križ čez svetovno vojno in čez zmago nad Nemčijo. Nemci in Rusi bi njen eksodus sprejeli z viharnim navdušenjem. Da bi se jih pridružila tudi Italija, temu bi se ne čudili. Ne samo, da je Italija gospodarsko precej odvisna od Anglije, ampak ima tudi zelo široko vest in še več izkušenj, kako je treba izpreminjati zavezništvo.

Nova zveza bi imela velikanske posledice v mednarodnem življenju. — Predvsem bi pridobila na vplivu Nemčija, ki predstavlja daleko večjo opasnost za srednjo in jugovzhodno Evropo kakor Rusija s svojim nesistem komunizmom. Če bi se Anglija odpovedala reparacijam, bi bila veršajska mirovna pogodba v celunknana. Skozi to luknjo, pa če bi tudi bila tanka kakor šivankino uho, bi se prej veljalo nemškega imperializma, ki

Iz ministrskega sveta.

Proračun za leto 1922 bo dne 20. t. m. predložen narodni skupščini.

Beograd, 10. maja. (Izvirno) Včeraj popoldne se je vrsila seja ministrskega sveta. Najvažnejša je bila razprava o inozemskem posojilu. Kakor poročajo listi, zahtevajo Američani, da naša bržkone cel mesec. V finančnih krogih vlada mnenje, da bo proračun do 1. julija sprejet in ne bo več treba gospodariti z dvanaestinami. Parlamentarni odbor je deficit v znesku 900 milijonov dinarjev zmanjšal na 200 milijonov dinarjev.

Rapalska pogajanja pred ministrskim svetom.

Beograd, 10. maja. (Izvirno.) Danes ob štirih popoldne se zopet sestane parlament. Na dnevnem redu je volitev odborov. Kakor doznavamo naknadno, da se ne sme spustiti v nobena pogajanje na včerajšji seji ministrskega sveta Janja, dokler niso dane garancije, ki jih določa rapalska pogodba in spremno nanjega ministra Ninčića o sestanku pisma grefa Storze.

Pred važnimi dogodki na Bolgarskem.

Beograd, 10. maja. (Izvirno.) Po poročilih iz Sofije se pripravljajo na Bolgarskem veliki dogodki. Stranka Stambuliskija si prizadeva, da na vsak način ostane na krimilu ter grozi vsem ostalim strankam ter celo kralju. V skrajnem slučaju se bo Stambulski združil s komunisti. Položaj Stambuliskega je vsled

Pogodba med Italijo in Anglijo.

Lloyd Georgeovo kopito proti Jugoslaviji.

DKU Genova, 7. maja. Od počene strani se zatrjuje, da je bila skle-

njena splošna politična in gospodarska pogodba med Italijo in Veliko Britanijo. Ta pogodba naj bi ščitila Interes Italije v Sredozemskem morju.

Z genovske konferencije.

Ruski odgovor.

DKU Genova, 9. maja. O odgovoru ruske delegacije na noto zaveznikov se doznavata iz russkih krogov sledoče: Odgovor obsega nad 100 stran in je opremljen s spremnim pismočem Čečerina. Ruska delegacija je brez predvodov proučila točko za točko memoranda podkomisije. Posamezni člani so nejasni, drugi pa so po svoji vsebinai precej neugodno razlikujejo od sklepov v Cannesu in Londonu. K členu 1. pripominja, da politična in teorijalna propaganda ni v nobeni zvezi s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanašače propagande v Rusiji sami imela slabe posledice in bi povzročila razne konflikte. Člen 2., 3. in 4. se v principu sprejme. Vojni in predvojni dolgori se z raznimi pridržki in predpogoji priznajo. V odgovoru se povdinja potreba inozemstva kredita, ker bi bila v nasprotju s čisto gospodarsko pogodbo, in se bi moglo o tem razpravljati edino pri kaki mirovni garancijski pogodbi. Nadalje se opozarja na to, da bi prepoved na inozemstvo se nanaš

Delo in program češko-slovaške narodne demokracije.

(Predavanje dr. Avg. Reismana na demokratskem diskusijskem večeru.)

Že lansko leto sem poročal v Mariboru o naši sorodni stranki, češki narodni demokraciji. Videli smo, da sta si programa te stranke in naše demokratsko v jedru ista in sorodna, četudi živimo v dveh ločenih samostojnih državah. In ker je češki narod brez dvoma med najnaprednejšimi v Evropi, lahko že radi tega trdim, da imamo mi jugosloveni demokrati povsem napreden, časovno razmeram odgovarjajoč program.

Med tem je poteklo dobro leto, v katerem smo mi, kot Čehi, preboleli nekaj vsakojakih kriz, zlasti političnih in gospodarskih, povsod pa se je izkazala potreba in upravičenost načela, ki jih zastopata naši demokratični stranki. Lahko rečemo, da sta obe sijajno prestali težko preizkušnje v ognju. Kot naša je tudi češka narodna nastala iz raznih frakcij naprednih struj in strank, jedro pa je bila bivša Mladčeska stranka, ki je bila že v avstrijskem parlamentu kljub malemu številu poslancev vsled njenih visoke politične inteligence najuglednejša.

Naše in češko osvobojenje je ločilo oba prej politično vedno prijateljsko nastopajoča naroda. Tok časa pa nas je propričal, da smo še tudi sedaj eden drugemu potrebni in je zato treba, da se zanimamo za političen razvoj v Češkoslovaški, zlasti pa moramo mi demokrati poznati gibanje nam sorodnih strank po svetu, da ne zastanejo sami in tako lažje dospemo k ciljem, ki smo si jih začrtali v svojih idejnih temeljih.

Pretečeni mesec je imela češka narodna v dneh od 24. do 26. marca zopet svoj letni strankarski zbor, ki je bil tako veličasten in vsebinsko popoln, da se mi jo zdelo umestno podati Vam zopet v naši organizaciji kratko sliko o njem, in to zlasti nam vsem v bodrilo za naše delo in zadoščenje, da smo sami na pravi poti.

Pred vsem mi je dopadlo, kako skrbno je bil shod tehnično pripravljen. V svojem časopisu so že mesec prej opozarili na zbor, prinašali programatična razmotrovana, praske organizacije so bile na delu, da so pripravila za zunanje goste prenočišča, hrano in strankarske družabne veče, na katerih so se sestali zborovalci zvečer po mučnih razpravah k prijateljskim razgovorom, kateri vršijo vedno važno strankarsko naložbo, osebnega spoznavanja in s tem medsebojnega zaupanja.

M. —ic:

Split kao nasračučna luka.

Ima točno več više od tri godine, da smo se oslobodili ropstva, a još se nije ništa učinilo, da se izgradi bilo koja pomorska luka, bez koje se naša država nikako ne može da razvine. Država naša ima oko 500 km morske obale, te preko 300 št. večih št. manjih otoka i svi su preduvjeti tu, da se naše pomorstvo i trgovina razvije, pa se zbilja moramo čuditi indolenciji ili nerazumjevanju naših državnika, da još ništa nisu poduzeli, kako bi se izgradila na našem Jadranu jedna moderna luka. Ono par pristaništa što ih imamo, nikako ne zadovoljava napredku naše trgovine, jer su nezgodna i nemaju željezničkog spoja sa zaledjem. Jedini Gruž ima spoj s unutrašnjošću zemlje i to uskotračnom prugom.

Split ima od naravi takav položaj, da se razvije u modernu luku, no željeznička, koja spaja Split sa ostalom željezničkom mrežom Jugoslavije, koja je od našeg oslobodenja več davno mogla biti gotova (lička pruga), izgleda da još dugo neće biti gotova. Ali naša gospoda u Beogradu ne će za to luku da nadju razumjevanja.

Po svom položaju, važnosti i neograničenoj mogučnosti razvoja, smatrana je ova luka od davnina najpodesnijom lukom našeg Primorja, gdje bi se mogli koncentrirati željeznički puti sa svih strana naše prostrane i bogate domovine. Današnji plovilbeni

Na zboru so delo razdelili v glavne referante in razne odseke, v katerih so bili najlepši izvedeni mladinski, ki se je razvil v pravcato samostojno zborovanje, dalje v ženski odsek, obrtniški, uradniški in agrarni. Celo zborovanje in vse razprave pa so izvanele kot pri nas: boj za korist države, celoga naroda in zato boj proti egoističnim izrastkom pretiranih zahtev raznih stanov in razredov, če ogrožajo zdrav razvoj države, njenega ugleda in moći.

Podal Vam bom pa o shodu, ki je tudi letos pokazal celo politično šolo in za par večerov zanimivega političnega gradiva, le par markantnih potez ki kažejo, katero pot hodijo naši politični prijatelji v Češki in boste pri tem lahko to sami deducirali na naše razmere ter izvedli tudi potreblno kritiko. Iz poročil je posneti, da ta stranka na svojem shodu ni samo štela svoje vrste ampak po svojih, širšemu svetu znanih političnih osebnosti, predložila tudi strogo rebspektivo o svojem dosedanjem življenju, v podrobno orijentirala svoje pristaše o sedanji situaciji in je ob enem kritično premotivala idejne temelje svojega programa s tendencami in potrebami razvoja v lastni državi in v tujini.

Vsi referenti so povdarjali, da je program demokracije program za celi narod, program, ki se czira enako na socijalno pravičnost kot na gospodarsko stanje sedanjega časa. In ta program je zmagal v ognju družabnega življenja v najhujših krizah proti programu razrednega in strankarskega egoizma. Stranka se je dvignila vsled visoke intelligence pristašev, ki so skušali razumeti potrebe življenja in delati po njegovih tendencah. Povdarjajo potrebo idealizma, potrebo nad osebnih idej, ter razpad socializma ni samo posledica prevrata in razdraženosti. Razočarani ljudje postajajo namreč apatični in drugi, ki so v novici prizadeti ponavljajo napake socialističnih in interesnih strank in se hočo organizirati na temelju svojih pritožb, mesto da bi iskali zboljšanja na podlagi danih razmer. Tu mora stranka najsigurnejše zagrabiti in pokazati, kako uživamo najboljše svobodo.

Dalje prihodnjič.

Politične vesti.

* Potez pogajanj z Italijo. Naša vlada je prejela iz Genove poročilo, da se bodo pogajanja z Italijo vodila dalje do zaključka. Doznavata se, da je angleški ministrski predsednik Lloyd George prevzel arbitražo v vprašanju Zadra. Zdi se, da se bo tudi vprašanje mejnega prometa uredilo še tekom teh dni. V

i trgovski promet, mora se, obzirom na povoljne prilike dalmatinskih luka smatrati samo kao najraniji početak budučeg bogatog razvoja. U tom pogledu na prvom mestu treba istaknuti Split, radi gojenog razvoja njegove dvostrukke luke, razvoja, kakrog posjeduje malo koja pomorska luka, več radi gospodovljene položaja u središtu jadranske obale. Sa svojom veličanstvenom i od starine glasovitom morskom uvalom (Solinsko-Vranjški zaliv), koja svojom duljinom od preko 2 milja (1 milja = 1852 m) pruža mnogo prostora i za najživabniji promjet, ima Split sve predpostavke, da se razvije u jednu od najznamenitijih svjetskih luka.

Split će biti pozvan, da preuzeme tranzitni promjet sa Levantom i Istočnom Indijom. Split je udaljen oko 1080 morskih milja od Port-Saida, dok je ista udaljenost do Trsta 1280, do Genove 1388, do Marseille-a 1460 milja, dakle je Split od sjevernog ulaza u Sueški prekop — ove zajedničke točke svih pruga prama Istočnoj Indiji — za 200 milja bliži od Trsta, za 308 milja bliži od Genova, a za 380 milja bliži od Marseille-a. Pogledom na broj brodova i tonazu izkazivao je Split god. 1913 jednu trećinu trščanskog prometa.

Grad Split nalazi se na korjenu poluotoka Marjana, koji dijeli Kaštelanski zaliv od Splitskog kanala tako, da sam grad gleda prama kanalu na južnoj strani, dok kuće na sjevernoj periferiji grada gledaju več na drugu stran prama kaštelanskem zalivu;

vprašanju Baroša pa Italija vendar noče popustiti, tako, da se bo po v Trstu ugotovljenem sporazumu predložilo zadevo v arbitražo švicarskemu zveznemu predsedniku. Beograjski italijanski poslanik grof Manzoni, je posetil včeraj namestnika zunanjega ministra g. Nedića ter se dalje časa razgovarjal z njim o poteku pogajanj v Genovi.

* Plačilo bivših avstroogrskih davorov. Francija, Anglija in Italija so predlagale, naj bi se sklicala v Genovi posebna konferenca nasledstvenih držav avstro-ogrške monarhije ter zastopnikov velesil. Naloga konference bi bila ureiti vprašanje izplačila avstrijskih davorov v smislu 20letne odgovoditve. Zastopniki male antante in Poljske so se plede tega sporazumeli v tem smislu, da se edred izplačilo N. Avstrije lahko v dvaletnem dobi, teda le pod pogojem, da se odgodi tudi izplačila avstroogrskih davorov drugim nasledstvenim državam za isto dobo. Vsled teh pogajanj je naša vlada poklicala iz Pariza v Genovo našega eksperta reparacijske komisije, dr. Gjurlča.

* Angleži se boje za zvezo s Francijo. V spodnjem angleški zbornici je Chamberlain odgovarjal v pondeljek na celo vrsto interpelacij in dejstev med drugim, da ga je Lloyd George pooblastil izjaviti, da je "Timesovo" poročilo o razgovoru Lloyd Georgea z Barthourem čisto navadna izmišljotina. Na vprašanje, ali je Lloyd George znan, da vlada v celi Angliji bojazna, da bodo genovski spori spravili v nevarnost zvezo s Francijo, je odgovoril Chamberlain, da nima vzroka batiti se, da bi mogla premierjeva pogajanja ogrožati odnosje britiske vlade do Francije.

* Čicerin grozi Japonski. Čicerin je v razgovoru z dopisnikom lista "New York Herald" opozoril na to, da hoče Japonska demokratično republiko Daljni Istok izpremeniti v drugo Korejo. Ce ne bo opustila svoje namere, se bo že v bližnji bodočnosti zapela v zelo resen spor z Rusijo.

Dnevna kronika.

O dinarju in važnosti posojila piše v "N. Listy" strokovnjak dr. F. Fousek: »Po naglem dviganju v prvi polovici prošlega tedna, je dinar zadnje dni zopet padel. Njegovo dviganje so pozdravili pri nas angažirani industrijski in izvozničarji. Padec pa je bil očvidno posledica prenaglega zleta navzgor in realizacije. Gibanje jugoslovenske valute je v zvezi s pogajanjem finančnega ministra Kumanudija z amerikansko skupino, ki ponuja posojilo. Amerika ponuja kraljevini SHS 100 milijonov dolarjev, od tega polovi-

tako je grad zapravo položen izmedju dva mora. S juga prama Splitskome kanalu leži današnja splitska luka. To je lijepa naravna uvala, oko koje se grad amfiteatralno razvija. Do sada je današnja luka odgovarala potrebama dosadašnjeg ejekčupnoj projekta, te će i dalje moći da služi za osobni i obalni promjet sa našom obalom i otocima, ali za budući trgovski promjet jedne velike luke, u koju će izlaziti na more dvije važne željeznicne, svezane sa čitavom mrežom balkanskih i srednjeevropskih željeznic, ova dosadašnja luka ne može da uđe u volji, pošto je pretjesna i preplitka, te onemogočuje pristajanje velikim oceanским brodovima.

Novoj velikoj trgovackoj luci najprikladnije je mjesto u dvostrukoj uvali Solinsko-Vranjški zaliv. Na onom klasičnom mjestu, gdje je bila luka stare rimske Salone na izlazuštu balkanskih puteva staroga Rima na more u dnu Kastelanskog zaliva sa svih strana zatvorenog od svih vjetrova zaštićenog, baš u stjecištu dvaju budućih svjetskih željeznic sa sjevera i istoka Evrope, tu je mjesto buduće našoj luci. Tu ima mnogo prikladno položenog teritorija, gdje bi bilo obilno mjesto za centralni kolodvor, a odavde bi se tračnice djelile na sve strane luke što bi omogućivalo kreanje, te za skladišta i hangare.

U cijeloj luci bilo bi oko 10 (deset) km obale za pristajanje brodova. Položaj je tako prikladan, da ne bi trebalo mnogo nasipavati oko naravne obale

co v gofovini, polovicu v železniškem materijalu za stavbo že dolgo projektirane jadranske železnice, pri 8% obrestovanju in emisijskem kurzu 90%. Kumandudi je to ponudbo baje že v principu sprejel in se bo samo še pogajal o detajlih. (Glej naše včerajšnje poročilo. Op. ured.) Kot jamčino zahteva ameriški konzorcij hipoteko na jadranski železnici. Če bo ta ponudba res sprejeta, bo to imelo velik pomen za narodno gospodarstvo kralj. SHS in seveda, tbd za kurz dinarja, 50 milijonov dolarjev bi zadostovalo, da bi kraljevina SHS zajela dinarje, ki krožijo v tujini in poravnala svoje dolgovne. Tudi za državni proračun bi bilo znatno olahkotjenje in inflacija bi bila ustavljenja. Češkoslovaška ima največji interes na tem, da se izboljša dinarska valuta. Če bo posojilo sklenjeno, ga bomo na Češkem le pozdravljali, ker se to dejstvo dotika tudi nas, zlasti pa naše tekstilne, steklarske, vorečanske in druge industrije.

— Cesta k Sv. Barbari in okrajni zastop pri Sv. Lenartu. Nekaj let pred vojno je kupil ptujski paša Ornik od nekega Čučka mlin in k temu mlinu pripadajoči ribnik v izmeri kakih 12 jezer. Kupil je vse skupaj že takrat za bagatelo. Kot spreten trgovec je prišel na misel opustiti mlin ter spremeniti ribnik v njive. To melioracijo je skenil napraviti na stroške davkoplačevalcev. Povabil je v svojo družbo parosedov, katerih travniki so bili vsled ribnika tudi v sicer neznanem delu močvirnatih ustanovil z njimi zadružno za posušenje zemljišč ter dosegel na ta način, da mu je dežela Štajerska prispevala k stroškom melioracije s 75%. Na stroške davkoplačevalcev si je napravil krasne njive, katere daje sedaj za prav drag denar v najem. Pa s tem dobičkom še ni bil zadovoljen. Prejšnje mlinsko poslopje je spremenil v krčmo, da bi s ptujskim žganjem še bolj zaslužnil naše ljudi, sebi pa polni nikdar polno bisago. Okoli ribnika vodi mimo Ornikove hiše okrajna cesta od Hrastovec k Sv. Barbari. Voda iz ribnika je tekla v normalnem času na mlinsko kolo ter naprej skoč mlinsko poslopje po posebni strugi, ribnik pa je imel še drug odtok in sicer skozi predor okrajne ceste. Pri spremembah mlina v krčmo pa je Ornik enostavno zazidal prejšnjo vodno napeljavo skozi mlin ter si napravil iz nje klet. Temu početju je sicer takrat ugovarjal še nekaj čilejši okrajni zastop pri Sv. Lenartu, ker je bilo vsakemu lajiku jasno, da obstoječi edini odvodni kanal ne bo zadostoval za slučaj neurja. Ta ugovor pa je Ornik hitro pariral s tem, da se je zavezal na svoje stroške vzdrževati vse naprave, katere bi mogče zahtevala varnost okrajne ceste radi spremenjenega položaja vode. —

le u sred mora (poput "Molo longa" na Rijeci) ne bi bilo ni govora.

Vrlo je važna okolnost, koja govori u prilog solinsko-vranjške luke, da grad Split svojim razvojem gravitira prama Solinu odakle dolazi u grad glavna kopnena komunikacija, pak je izvan svake sumnje, da će grad Split jednom segnuti do Solina.

Na obalama nove solinsko-vranjške luke, nalazi se več sada velika industrija. Tu su medju ostalim tvornice tri najveće dalmatinske tvornice cementa. Tu se nalazi več danas sedam privatnih pristaništa, od kojih su nekoja znatnih dimenzija i opskrbljena sa svim modernim napravama za kreanje. Iz sve se luke več prije rata izvajala velika množina cementa, tufine (naravni kamen za proizvodnju cementa), a uvažao se ugljen.

Promet u solinsko-vranjškoj luci iznašao je godine 1912. 874 brodova sa 235.000 tona, a godine 1913. 908 brodova sa 294.000 tona. Sa eksportom dosegla je šibeniku, a premašila gružku i staru splitsku luku.

Eksport godine 1913: Solin-Vranjški 1.469.878 q, Split 1.000.561 q, Gruž 1.367.523 q, Šibenik 1.564.710 q.

To je dakle več danas jedna velika naša luka, koja bi se sa malenim troškovima dala izgraditi u veliku svetsku luku.

U najtjekom pogledu je solinsko-vranjška luka najsigurnije zaklonjena od svih vjetrova, a naročito od vladajućeg jugoistočnjaka "široka". U bazenu ove luke nalazimo najnoviji

Orniki je to sicer obljubil, napravil pa je vse tako pomanjkljivo, da je sedaj ujma pretrgala okrajno cesto. Voznički, ki prihajajo z one strani, so prisiljeni se peljati po stranski poti skozi kakih 200 metrov. Tam pa je tako blato, da je sploh izključeno, da bi mogel kdo z naloženim vozom premagati sam pot. Prisiljen je ali voz raztovoriti in nositi svoje blago na drugo stran, ali pa iskati drage predprege. Naravnost katastrofalno pa zadene to tuje, ki pride na to mesto po noči. In to stanje imamo sedaj že skoraj pol leta. Okrajni zastop, bolje rečeno kaplan Kozar, ne stori ničesar, okrajno glavarstvo gleda mirno to gospodarstvo in je očividno prav zadovoljno s sedanjimi razmerami, krajni zastop odpušča cestanje, ne dela ničesar, pač pa pobira 380% doklade in razлага svojim ovčicam, da jih Beograd izsesava, javnost pa trpi.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš ima v nedeljo 14. t. m. v učni dvorani vinarske in sadarske šole svoj letošnji občni zbor z naslednjim sporedom: 1. Poročilo načelnikovo. 2. Pregleđovanje računov. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev delegatov za skupščino. 5. Predlogi za delokrog podružnike. 6. Predlogi za skupščino. 7. Poučno ogledovanje naprav vinarske šole. Začetek ob 9. uri.

Južna železnica in koroška proga. Iz občinstva smo prejeli: Ravnikar je izsel novi vojni red, ki stopi v veljavo s 1. junijem. Mi, ki živimo ob koroški progi, smo pričakovali, da se se bo Južna železnica tokrat ozirala na naše zahteve, ki so ji dobro znače. Že ponovno so se slišale pritožbe, da je vojni red na koroški progi zelo neugoden. Mežiška dolina ima z Mariborom slabšo zvezo kakor Velika Kaniža. Sedaj, ko se bo vsled uvedbe mariborske oblasti podvojil promet med Mariborom in mežiško ter dravsko dolino, bomo to prikrajanje tembolj občutili. Primereno bi bilo, če bi se uvedel določanski vlak, ki bi okrog 10. ure zapustil Maribor. Naj se Južna železnica nekoliko bolj ozira na ljudske želje, ki v tem slučaju gotovo niso na škodo blagajnam.

Izseljevanje in priseljevanje na Poljskem. »Gazeta Warszawska« prima zanimiv članek o izseljevanju in priseljevanju na Poljskem, v katerem konstatira, da nacionalizacija Poljske tako dobro napreduje. Izseljenci so večinoma Židje in Ukrajinci, dočim se poljski emigranti vračajo nazaj v domovino. Glasom poročil, ki jih je dobila list iz Amerike se v teku tega meseca vrne iz ameriških Združenih držav preko 100.000 Poljakov, iz Nemčije,

nije dubine za sidrišta, naime od 11 do 20 m.

Za svaku luku je vrlo važno pitanje, obiskrba sladkom vodom, koja je i tu najpovoljnija, pošto u blizini prolazi splitski vodovod sa vrela rjeke Jadra.

Ta bi luka mogla biti posve provijena električnom snagom, koja se ima provjeti iz munjare na Cetin do Splita, te bi tako svi lučki namještaji mogli biti providjeni jeftinom električnom snagom.

Na ovaj bi način dobili na Jadranu svjetsku luku, kakove na daleko nema, a koja bi uz ekonomiju troškova bila tako obsežno zamišljena i tako organizirana provedena, da bi mogla da odgovara in najzamašnjim zadacima budućnosti.

Splitu, koji je naš najnacionalniji jugoslavenski grad, koji je mačihinski bio zapostavljen za ex-Austro-Ugarske, mora se odužiti naša država time, da ga digne na onaj nivo, koji mu po njegovo geografskoj i pomorskoj poziciji i pripada. Treba ga čim prije vezati s Beogradom (Jadranska železnicna) i sa Zagrebom (Lička železnicna), te izgraditi željeznicu Rijan-Bugojno, što će sve koristiti cijeloj državi. Ovdje valja svima lokalnim patriotama podrezati kruha i ne nasjetiti kojekakvim političkim sentimentalnostima ili megalomanskim željama pojedinih gradova, da im se izgradi železница na uštrbu Splitu.

Split imaže sve predvjeđe za život i napredak — ne zapostavljam ga, već mu dajmo ono, što mu i sama nudi.

Split imaže sve predvjeđe za život i napredak — ne zapostavljam ga, već mu dajmo ono, što mu i sama nudi.

iz Westfalske pa tudi 247.000 Poljakov, ki prinesejo s seboj, posebno oni iz Amerike, veliko bogatstvo.

Sv. Stefan blizu Šmarja. Tukaj je izvoljen za krajnega šolskega načelnika kmet Franc Jazbec za njegovega namestnika pa Janez Koprije, oba vrla naprednjaka.

Zibika. Tukaj imamo lepo šolo Štirirazrednico, v kateri poučujete samo dve učni moči. Sicer se mučita in trudita, da bi se otroci kaj naučili, vendar ta dva ne moreta storiti tega, kar lahko storijo štirje. Ali šolska oblast res nima potrebnih učnih moči! Ravno tako se godi našim sosedom v Žusmu in Sv. Stefanu. Časopisi vedno pišejo o izobrazbi naše mladine, da se pa mladina brez učiteljev ne more prav razvijati, je umevno. In ravno v naših krajev je učnih moči najbolj treba, ker je narod skoraj zanemarjen. Višji šolski svet, zgani se!

JDS.

Shod na Vranskem v nedeljo dne 7. t. m. je bil obiskan ne le od demokratov, ampak tudi od pristašev Samostojne kmetijske stranke, ki je v tem okraju posebno trdna, in pristašev klerikalne stranke, katere zastopniki Vešnak se je tudi z daljšim govorom oglašil k besedi. Odgovoril mu je poslanec Kukovec. Shod je sklenil začnico poročevalcu poslancu Kukovecu, kakor tudi min. dr. Žerjavu in poslancu Reisnerju. Poslanec je poročal o zun. položaju z ozirom na dogodek v Genovi, o notranjem položaju glede razdelitve države in krajev, kar so zborovalci odobrili soglasno, o agrarni reformi, o nastopu jugoslovenskih škofov in o davčnih vprašanjih. Vranski okraj je od nekdaj znan kot narodnozaveden in to je še danes.

Mariborske vesti.

Maribor, 10. maja 1922.

m Himen. V pondeljek, dne 8. t. m. sta se poročila v Rušah gdč. Zinka Ozimova, poštna uradnica z g. Frapjom Volavščkom, poštem kontrolorjem v Mariboru. Bilo srečno!

m Ljudska univerza priredi v petek ob 20. uri v malo kazinski dvorani predavanje g. prof. drja Ijud. Pivka: »Kaj narode, zlasti Slovane razločuje«. Pridite polnoštevilno!

m Ruski dan v Mariboru. Kako izvemo, se je nabralo na ruski dan čez 28.000 K.

m Darovi za gladilnico Rusijo. Darovali so: Triglavanski starešinski sestanek 160 D; korčki dijaki v semenišču 33.50; Mestno elektr. podjetje (osobje) 238.20; Učitelj. zbor moškega učiteljišča 129; Podružnica Zadružne banke v Splitu (uradništvo) 60; Mariborska lesna industrija 100; Delavstvo mar. lesne industrije 17; Slatovec Ložje 50; Hochnegger P. in drug 50; Benedikt Kragelj, trgovec 50; Schrett, Koroška c. 56.25; Sumske uprave in okr. gradb. sekcija v Mariboru 65; Učitelj. zbor marib. trgov. šole 72; Finančno okr. ravnateljstvo 94; Okr. glavar dr. Lajošč 100; Uradništvo okr. glavarstva 297; Na shodu jugoslov. strok. zvezze 1/V. 28.50; Vladni svetnik Neugebauer 10; II. razr. drž. realke kot ostanek izlet. fonda 10; Prof. Iv. Huter, Zg. Kungota 250; Povabljeni ob krstnem slevlju Majde Ivanšičeve 500; Kamnoščki mojster Peyer 10; Glavna carinarnica v Mariboru (uradništvo) 321; Carinarnica na juž. kolodvoru 111; Uslužbenici pri trdki Herman Wögerer 90; Uredništvo in upravništvo „Straže“ in „Slov. Gospodarja“ 100 D. Skupaj 2971.20 D.

m Dobrodelen predstava v prid akciji za gladilnico v Rusiji. Poročajo nam, da bo Mestni kinodvor v petek ob 7. in ob pol 9. uri priredil predstavo slovite tragedije »Sappho« (5 dejanj) v korist akcije za gladilnico v Rusiji. Pozdravljamo ta sklep in opozarjam občinstvo, da naj z obilnim posetom podpre plemeniti namen.

m Izredni občni zbor društva jugos. akademikov v Mariboru se vrši v sredo dne 17. t. m. ob 14. uri v društveni sobi.

m Pasivna resistenca v delavnici južne železnice. Danes ob 10. uri dopolne je nastopila v delavnici južne železnice na koroškem kolodvoru pasiv-

na resistenca. V Maribor je došpel centralni nadzornik g. Vogrinec, ki je skušal delavstvo prepričati, da je njih pojetje brezpomembno, ker se zadeva že itak obravnava v ministrstvu, toda brézuspešno. Delavstvo vztraja še nadalje v pasivni resistenci.

m Mestno kopališče se odpre v četrtek 11. maja in ostane odprteto kakor navadno ob četrtkih, petkih in sobotah.

m Seznam izdanih koncesij v mesecu aprilu 1922: Vincent Ferdinand, trgovina s starinami, Slovenska ul. 12; Matz Roman, gostilna, Tržaška cesta 26; Zidanšek Jurij, starinarstvo, Prešernova ul. 26; Belak Karol, izvošček, Vetrinjska ul. 24; Žičkar Anz, gostilna, Meljska cesta 22; Zivic Ivana, gostilna, Vrbanova ul. 28; Zivic Ivan, slavbeniška obrt, Vrbanova ul. 28; Seitz & Smolej, agencija in komisija, Ruška cesta 5. — Izbrisan e koncesije: Rapce Frančiška, gostilna, Tržaška cesta 26; Harz Karol, izvošček, Vetrinjska ul. 24; Pukšič Marija, gostilna, Vrbanova ul. 28; Murko Vid, kavarna, Meljska cesta 22.

m Prošnja za dve ubogi vdovi. V veliki bedi živita v Mariboru dve vdovi, ena z 2 bolnima otrokom in ena s 5 otroci. Usmiljena sreca se prosijo, da izroči podporo zanje v našem uredništvu, kjer so tudi imena obeli na razpolago.

m Dražba lovov v mariborskem okraju. Danes 10. t. m. se je vršila dražba sledenih lovov: Jelovec pri Kamnici, zakupnik Žunko Josip iz Jelovca, letna zakupnina K 4000. Kamnica, zakupnik Herbertus, lovška družba v Mariboru, letna zakupnina K 4800. — Krčevina, zakupnik Friedl Ivo iz Maribora, letna zakupnina K 8000. — Sveti Križ, zakupnik dr. Glančnik Franjo iz Maribora, letna zakupnina K 10.500. — Selica ob Dravi, zakupnik Holeman Ignac iz Vurmat, letna zakupnina K 5100. — Svečina, zakupnik Hutter Fr. iz Plača, letna zakupnina K 3900. — Brešternica, zakupnik Hubertus, lovška družba v Mariboru, letna zakupnina K 11.800. — Vukovski Dol, zakupnik Šantl Anton iz Vukovskega Dola, letna zakupnina K 3.500.

m Radi poškodb javnih pasadov je aretirala policija včeraj zvečer nekega P. S. in M. F. Obdana z vinskih meglami sta lomila v bližini broda mlado kostanje ter jih metala v vodo. — Prejela bosta za to primerno plačilo.

m Plašljivi konji. Vozniku lesne tvrdike Felber, nekemu Novaku so se včeraj nenadoma splašili konji ter v divjem begu zdirjali po Koroški cesti proti Glavnemu trgu. Na oglu v Stoln. ulici se je vozniku posrečilo konje zaustaviti. K sreči je bil voz prazen in tudi promet na cesti in trgu ni bil preveč živahan, tako, da se ni nikdo posrečil.

m Lov za ubogim kaznjencem. Nedavno je pobegnil iz moške kaznilnice kaznjene Ivo Kampl, ki se od tega časa potika po mariborski okolici. — Včeraj popoldne so ga opazili na Teznu v družbi njegove ljubice neke Marije Bratuša iz Kamnice, s katero sta popivala v gostilni Rot. Orožniška postaja na Teznu je krog 18. ure poslala patruljo, da ga aretira. Ko sta stopila orožnika v gostilno, je oddal Kampl proti njima iz samokresa dva strele ter smrtnenevarno ranil orožnika Franja Skrleca, nakar je pobegnil. Orožnika je rešilni oddelek prepeljal v mariborsko javno bolnico, Marijo Bratuša, ki mu je pri begu pomagala, pa so oddali v sodniške zapore.

m Tatvina. Učenec brivec Holecija na Slomškovem trgu je našel včeraj vrata brivnice, ki jih je zvečer zaklenil, odprta in samo prislonjena. Kmalu na to je mojster dognal, da sta mu izginila dva žasoreza in več obrisač in plashev v skupni vrednosti nad 1000 K. O tatu ni nobenega sledu.

m Velička kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Elegant Bar. — Dnevno koncerti.

Sokolstvo.

m Kolo Jahačev sok. društva v Mariboru ima v soboto, 13. t. m. ob 20. uri sestanek članstva v drugi sobi restavracije v Narodnem domu. Na sporednu je razgovor o udeležbi na vsesokolskem zletu v Ljubljani in sicer o letošnjih javnih nastopih. V nedeljo 14. t. m. je celodnevnji ježišek zhrališče v Narod-

nem domu še ob 7. uri zjutraj. — Vežba v jahalu v soboto odpade. — Bratje, udeležite se tako sestanka kar kar izlet polnoštevilno! Zdravo! Nadelstvo.

Gospodarstvo.

Borza.

Curli, 10. maja (Predborza. Izvitno).

Pariz 47.20, Zagreb 1.87, London 306-309, London ček 302-308, Newyork 68-69, Pariz 620-625, Praga 133.25-134, Švica 1325-1350, Švica ček 1300-1325, Dunaj 0.82-0.83, Budimpešta 9-9.25, Varšava 0-2.10, valute: dolarji 67-68.50, avstrij. krone 0.86, češke krone 130-131, 20 kronske zlatniki 200, napoleondori 200, lej 48-50, švicarski franki 1290-1300, lire 355-360.

m Devize: Berlin 23.50-24, Beograd 51-52, Milan 367.50-370, London 306-309, London ček 302-308, Newyork 68-69, Pariz 620-625, Praga 133.25-134, Švica 1325-1350, Švica ček 1300-1325, Dunaj 0.82-0.83, Budimpešta 9-9.25, Varšava 0-2.10, valute: dolarji 67-68.50, avstrij. krone 0.86, češke krone 130-131, 20 kronske zlatniki 200, napoleondori 200, lej 48-50, švicarski franki 1290-1300, lire 355-360.

m Zgradba državnih železniških delavnic v Ljubljani. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je posredovala pri ministrstvu saobračaja v zadevi pospešitve del za zgradbo državnih železniških delavnic v Ljubljani, za katere je bil predviden kredit 4 milijonov dinarjev v investicijskem programu 7 odst. notranjega posojila. Ministrstvo saobračaja je obvestilo zbornico, da je dalo v to svrhu v tekočem računskem letu od celotnega zakupnega zahtevanega kredita v znesku 3.260.000 D, ki ga je v to svrhu zahtevala Zagrebška direkcija kot prvi obrok 2.470.000 D in da bo ostanek v znesku 790.000 D dalo v prihodnjem računskem letu na razpolago.

m Iz izvlečka iz trg. registra v Zagrebu doznavamo, da se je pod tvrdko Palma-kaučuk d. d. v Zagrebu osnovalo novo podjetje, ki stavi na povojen način inozemske strokovnjake kroge v službo domačih interesov. Tvrda je pričela svoje delo z organizacijo proizvodnje »Palma-kaučuka«; od izgradnje njenih nadaljnih načrtov je pričakovati velik upliv na polje industrije gume in gumovih proizvodov. — Člani ravnateljstva so: H. Weinberger, ravnatelj Hrv. podružnice Wiener Bankvereina v Zagrebu, Adolf Haas upravitelj Palma-Kautschuk G. m. b. H. na Dunaju, dr. Lj. Schwarz kot član nadzorstva podružnice Franco-Serbe v Zagrebu. Uprava je poverjena dr Marcelu Glancu v Zagrebu.

Sport.

: SK „Concordia“ (Zagreb) : SSK „Maribor“ 8 : 2 (5 : 1). Gostovanje Zagrebčanov je nad vse pričakovanje dobro izpadlo. Mariborčanom se je zopet enkrat nudilo občudovati plemenito nogometno igro, kakor si jo želimo videti vedno. Orjaško moštvo „Concordije“ nam je predvedlo igro, ki je vsebovala nešteto občudovanih fines, na podlagi česar se moštvo lahko, v

rabi. Končno predre v 43. min. desno krilo „Maribora“ ter pošlje po dolgem lepem strelu žogo v mrežo gostov. Velik aplavz sledi lepo doseženemu častnemu uspehu. Kmalu nato odžvižga sodnik polčas. Po odmoru se je slika znatno spremenila. Igra postaja odprtja, opaža se celo premoč „Maribora“. Odločnejše poteze proti gostom vpeljavljajo desno krilo, katerega pas pretvoril v 10. min. Ševa zvezza v drugi uspeh „Maribora“. „Concordia“ prevzame nato zopet igro ter že v 12. min. zaznamuje svoj 6. uspeh. Po kratki premoči Zagrebčanov se „Maribor“ zopet opomore, toda vse akcije odbijajo branilci gostov. V 31. min. doseže desno krilo Armano 7. goal za „Concordijo“. Pri trajni labki premoči gostov zabije Dubravčič v 40. min. še osmič žogo v mrežo domačih. Igra popušča, dokler jene konča sodnikova piščalka. Gosti so nastopili v sestavi: Cuprovčić—Suste, Pažur I.—Pažur II., Löwenfeld, Paškvan—Armano, Hekman Dubravčič, Drac in Batinc. Maribor: Glazer—Skrabar, Wagner—Turina, Stäuber, Marussik, Lenasi, Bratož, Vauda I., Vogrinec, Bergant (Pobeška v 9. min. ranjen in izmenjen.) Hvala igralcev „Concordije“ je nepotrebna, zadostujejo njih imena. Pri „Mariboru“ so se odlikovali Skrabar, Lenassi, Wagner in Marussig z premišljeno in požrtvovalno igro, manje so pa ugajali vratar, desni krilec in osrednji napadalec. Igra je vodil g. Senec Radojan. Razmerje kotov: 6:3 za Concordijo. Obisk 1000 ljudi.

: Ljubljana, Ilirija : S. K. Celje 9:0,
S. K. Primorje: A.S.K. (Celje) 0:5.

Dunaj. Prvenstvena. Sportklub:Ha-kosh 1:0 (1:0) 45.000 gledalcev.

: Praga. Sparta:Union Zizkov 2:1
(prvenstvena).

: Sport. Izšla je 7. št. ter prinaša: Zagreb : Ljubljana (poročilo o reprezentančni tekmi). — Bojkot slovenske lahke atletike. — Smučarska Velika neč. — Prvi slovenski sportni film. — Otvoritev kolesarske sezone v Ljubljani. — Nogomet. — Službene objave. Razne vesti. — Številka prinaša tudi tri krasne slike po fotografičnih posnetkih.

Zanimivosti.

Avijatika v službi policije. — Kako Amerikanci nabirajo darove. — »Bla-goslov« slave.

Dne 1. t. m. je bil v Parizu kritičen dan. Ze nekaj let je v Franciji 1. maj vedno dan posla za policijo in vojaštvo, ker manifestirajo tega dne francoski delavci po mestnih ulicah svojo solidarnost, kajti čravno je bila fran-

Vrez jamstva za pravilnost in spremembe.

VOZNI RED.

I. Proti jugu (Maribor—Postojna—Trst, z odcepi).

II. Proti severu (Maribor-gl. kl.-Spielfeld-Straß-Dunaj, z odcepi).

III. Proti zapadu

(Maribor gl. kol.—Celopec, z odcepil).

Os. 74b	Os. 73	Os. 70bII	Os. 70bI	Os. 32	Brz. 4	Os. 36	Os. 34	Brz. 10	Postaje	Brz. 9	Os. 35	Brz. 3	Os. 81	Os. 33	Os. 71b	Os. 71	Os. 75	Os. 77	
17-16	19-41	A-30	6-20	19-00	15-16	8-00	5-16	4-21	Maribor gl. kol.	A	1-35	8-40	13-35	19-32	22-21	9-53	7-35	14-06	20-52
17-39	13-04	6-53	6-43	.	.	.	.	.	St. III	.	.	.	.	.	9-30	7-13	13-43	20-29	
17-50	13-13	.	.	6-52	19-31	15-43	8-31	5-41	Spieldorf-Straß	.	1-11	8-08	13-11	19-00	21-50	9-20	.	13-30	20-20
19-50	.	.	.	9-06	.	.	.	.	Gornja Radgona	.	.	.	.	.	7-18	.	18-06	.	
20-57	.	.	.	10-19	.	.	.	.	Ljutomer	.	.	.	.	.	6-07	.	16-47	.	
.	.	.	.	.	22-19	16-40	11-17	8-06	Graz gl. kol.	.	0-21	5-37	12-21	16-32	19-42	.	.	.	.
.	.	.	.	.	0-35	17-53	13-28	9-40	Bruck a. M.	.	23-14	3-41	11-20	14-50	17-46	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	9-53	.	.	Praha	.	.	18-45	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	6-45	21-43	19-40	14-54	Wien J. kol.	.	19-20	21-45	7-25	8-05	13-20	.	.	.	.